

348830 - کسی که به سبب عاق والدین و دعایشان علیه او گمراه شده، آیا امکان هدایت دارد؟

سوال

آیا می‌شود دعای والدین علیه فرزند را برگرداند؟ یکی از جوانان به نماز در مسجد - حتی نماز صبح - پایبند بود و همیشه قرآن می‌خواند، اما ارادهٔ خداوند بر این بود که پدر و مادرش را ناراحت کند و علیه او دعا کردند و او را نفرین کردند. پس از آن، آن جوان راهش را گم کرد و حتی دیگر نماز نمی‌خواند و ذکر الله تعالی را دوست ندارد و باری دیگر پدرش را عصبانی کرد و او نیز بار دیگر و بار سوم و چهارم و پنجم او را لعنت کرد. البته قصد پدر دعا علیه او نبود بلکه از شدت خشم نفرین می‌کند و اساساً عادت به نفرین دارد. آیا می‌توان این دعا را با یک کار نیک دفع کرد؟ او از کامل‌ترین جوانان بود اما الان شخص بی‌فایده‌ای شده و حتی از او ترس کفر می‌رود زیرا از اسلام چیزی جز نامش بر او باقی نمانده است.

پاسخ مفصل

الحمد لله.

دروازهٔ توبه تا وقتی که انسان زنده است و خورشید از مغرب طلوع نکرده باز است.

از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت است که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «آنکه پیش از طلوع خورشید از مغرب توبه کند، الله از او توبه می‌پذیرد» (به روایت مسلم: ۲۷۰۳).

و از ابن عمر از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت است که فرمودند: «الله توبهٔ بنده را تا وقتی که به غرغره نیفتاده می‌پذیرد» به روایت ترمذی (۲۵۳۷) و می‌گوید: «این حدیثی حسن غریب است».

و الله تعالی توبه را از همهٔ گناهان می‌پذیرد.

الله تعالی می‌فرماید:

قُلْ يٰٓاَعْبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِیْعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ [سوره زمر: ۵۳]

(بگو ای بندگان من که بر خویشتن زیاده‌روی کرده‌اید، از رحمت الله نومید نشوید، در حقیقت الله همهٔ گناهان را می‌آمرزد که او خود آمرزندهٔ مهربان است).

و از ابوموسی اشعری روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «الله عزوجل دست خود را بر شب می‌گستراند تا گناهکار روز توبه کند و دست خود را در روز می‌گستراند تا بدکار شب توبه کند، تا آنکه خورشید از غروبگاهش طلوع کند» به روایت مسلم (۲۷۵۹).

بنابراین نومیدی از توبه بنده جایز نیست.

همانطور که الله عزوجل می‌فرماید:

إِنَّهُ لَا يَنَاسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمَ الْكَافِرُونَ [سوره یوسف: ۸۷]

(همانا از رحمت الله نومیست نمی‌شوند مگر گروه کافران).

و می‌فرماید:

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ [سوره حجر: ۵۶]

(گفت: و چه کسی از رحمت پروردگارش نومیست مگر گمراهان).

بنابراین نومیدی از رحمت الهی از گناهان بزرگ است.

از فضالة بن عبید از رسول الله - صلی الله علیه وسلم - روایت است که فرمودند: «و درباره سه کس پرس: مردی که با الله بر ردایش منازعه کند (ردای الهی را بخواهد)، چرا که کبریا ردای اوست و عزت، ازار اوست، و مردی که در امر الهی شک کند، و نومیست شدن از رحمت الله» به روایت احمد (۳۶۸ / ۳۹) و محققان مسند آن را صحیح می‌دانند و آلبانی در «سلسلة الأحادیث الصحيحة» (۸۱ / ۲) آن را صحیح دانسته است.

و از ابن مسعود روایت است که گفت: «بزرگترین گناهان کبیره، شرک آوردن به الله و در امان دانستن خود از مکر الله و نومیدی و یاس از رحمت الله است» به روایت طبرانی در «المعجم الكبير» (۱۷۱ / ۹) و آلبانی در «سلسلة الأحادیث الصحيحة» (۷۹ / ۵) آن را صحیح دانسته است.

بنابراین شایسته است که این شخص را به توبه دعوت کنید و در نصیحتش و نیکی در حق او با دعا تلاش کنید.

الله تعالی می‌فرماید:

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ [سوره غافر: ۶۰]

(و پروردگارتان فرمود: مرا بخوانید تا شما اجابت کنم)

و می‌فرماید:

وَأَسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا [سوره نساء: ۳۲]

(و از فضل الله درخواست کنید که الله به هر چیزی داناست).

الله سبحانه و تعالی ممکن است به سبب یک دعا بدبختی را برای بنده‌ای تقدیر نماید و همان بدبختی را به سبب دعای دیگری بردارد.

برای کسانی که دور و بر این جوان هستند واجب است که در دعوت او به بازگشت به راه هدایت لطف به خرج دهند و اسباب موعظه بهتر را برای او بجویند، از جمله سخن نیک و دوستان صالحی که در راه خیر به او یاری رسانند و یادآوری‌اش کنند و برخی از آیات قرآن عزیز و احادیث پیامبر - صلی الله علیه وسلم - را درباره ترغیب به بازگشت به الله و توبه را برای او بخوانند.

سپس باید والدین او را نصیحت کرد و از خطر کارشان هشدار داد و اینکه شرع از لعن مؤمن نهی کرده است؛ و مؤمن بسیار نفرین کننده و طعنه زننده نیست و لعنت کردن مؤمن مانند کشتن اوست، چنانکه از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت شده است.

لعنت از گناهان کبیره است و اگر مؤمن گناهکار باشد باز هم لعنت شخص معینی از مؤمنان گناهکار جایز نیست، چه رسد به آنکه لعنت کننده پدر و مادر او باشند؟!

والله اعلم.